

Білоцерківський національний аграрний університет

Економічний факультет

Кафедра інформаційних технологій, вищої математики та фізики

	<p align="center">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОПТИМІЗАЦІЙНІ МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ» Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність – С1 Економіка та міжнародні відносини Спеціалізація – С1.01 Економіка Освітня програма – Економіка</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	4
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладачів 	<p>Стригіна Оксана Анатоліївна Посада: доцент кафедри вищої математики та фізики Вчене звання: доцент Науковий ступінь: кандидат фізико-математичних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), 77 ауд. (кафедра вищої математики та фізики). E-mail: oksana.stryhina@btsau.edu.ua; Зв'язок з викладачем:+380685364640</p>
Опис дисципліни	<p>«Оптимізаційні методи та моделі» займає фундаментальне місце в схемі вивчення основ економічних знань, прийняття рішень в умовах раціонального ведення господарства, переходу до ринкових умов господарювання.</p> <p>Питання, які розглядаються у дисципліні мають важливе значення для майбутнього економіста, оскільки дозволяють розкрити механізм функціонування економічної системи на основі поєднання знань з вищої математики, теорії ймовірностей та методами застосування математичних моделей в економічному аналізі.</p>
Передумови для вивчення	Обов'язкова навчальна дисципліна «Оптимізаційні методи та моделі» базується на знаннях сутності таких дисциплін, як «Вища математика»

дисципліни	та «Прикладна математика», вивчених на першому курсі.		
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Оптимізаційні методи та моделі» є - вивчення в систематизованій формі та активне засвоєння студентами основних методів розв'язання, аналізу та використання задач зі знаходження екстремуму функції на множині допустимих варіантів у широкому спектрі теоретико-економічних та практичних проблем на всіх рівнях ієрархії управління.		
Організація навчання обсяг дисципліни	Види занять	Загальна кількість годин	
		денна	заочна
	Лекції	16	4
	Самостійна робота	72	110
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.		
Очікувані результати навчання	<p>РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>РН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p>		
Структура курсу	<p><i>Змістовий модуль 1.</i></p> <p>Тема 1.1. Загальна задача лінійного програмування</p> <p>Тема 1.2. Класичні методи оптимізації. Геометрія ЗЛП. Графічний метод розв'язання ЗЛП</p> <p>Тема 1.3. Симплексний метод розв'язання ЗЛП</p> <p><i>Змістовий модуль 2.</i></p> <p>Тема 2.1. Теорія двоїстості та оптимізаційний аналіз лінійних моделей оптимізаційних задач</p> <p>Тема 2.2. Розподільчі задачі. Транспортна задача, її структура та методи розв'язку</p>		

	<p>Тема 2.3. Практичні аспекти використання транспортних задач</p> <p>Тема 2.4. Дискретне програмування. Класична задача ускладненої оптимізації. Цілочисельна задача розвитку та розміщення</p> <p>Тема 2.5. Теорія ігор. Основні поняття теорії ігор. Приклади ігрових задач</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційних годин використовується: розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу; пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу; бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять; ілюстрація – для розкриття явищ і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки, слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint).</p> <p>Під час практичних заняття використовуються: практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань; аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак; індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального; дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного, робота в малих групах.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її не зарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об’єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p> <p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Л.О.Волонтир, Н.А. Потапова, І.М. Ушкаленко, І.А. Чіков. «Оптимізаційні методи та моделі в підприємницькій діяльності». Навчальний посібник – ВНАУ 2020. 404 с. URL: https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/1720/view/37 2. Григорків В.С., Григорків М.В. Оптимізаційні методи та моделі: підручник – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2022. 440 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5257?show=full 3. Ільман В. М., Михайлова Т. Ф., Самойлов С. П., Панік Л. О. Оптимізаційні методи і моделі : навч. посіб. Дніпро : Дріант, 2020.

240 с.

URL:<https://hpk.edu.ua/uploads/2023/09/Optymizatsijni-metody-modeli.pdf>

4. В.С. Григорків, М.В. Григорків, О.І. Ярошенко. Оптимізаційні методи та моделі : підручник, 2-ге вид., випр. і доп. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2024. 464 с.

URL:<https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/10762?show=ful>

Додаткова

1. Скорук О. В. Оптимізаційні методи і моделі : навчальний посібник. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023.

273с.URL:https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22437/1/ОММ_posib.pdf

2. Копич І.М., Глушик М.М., Пенцак О., Сорківський В. Математичне програмування : навчальний посібник. Видавництво Новий світ - 2024. 280с.URL: <https://mybook.biz.ua/ua/matematiczna-kibernetika-matematichne-programuvannya/matematichne-programuvannya-140357/>

3. У. Ревицька, О. Стригіна, В. Новікова, О.Ткаченко, Цифровий маркетинг і математичні алгоритми, ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. – Вінниця , 2025. – № 60.С 399-405. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.12.12.2025.043>

4. О. Стригіна, У. Ревицька, Побудова моделей сегментації ринку з використанням кластерного аналізу/ ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. – Вінниця , 2026. – № 61.С 321-328. URL: <https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/23.01.2026>

5. О.А. Стригіна , У. С.Ревицька, В.В.Новікова, О.В.Ткаченко, М.І.Трофимчук, Економіко-математичне моделювання поведінки споживачів у цифровому маркетингу/ Ефективна економіка, 2025. No 12, URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.91>